

Menetelmäohje

23.9.2026

Pohteen järjestöavustusten periaatteet 2027

Järjestämistoiminto

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi -palvelualue

Laatija: Järjestötyön koordinaattori

Helena Liimatainen

Hyväksyjä(t): Hyvinvoinnin ja osallisuuden
edistämisen lautakunta

Järjestöavustukset

Pohteen järjestöavustusten periaatteet 2027

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Avustusten hakijat	2
3. Avustuslajit	2
3.1. Kumppanuusavustus.....	2
3.2. Toiminta-avustus	3
4. Avustettava toiminta.....	4
5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta	5
6. Avustusmäärät	5
7. Avustuksen haku	6
8. Avustuksen käyttö	6
9. Raportointi ja valvonta	7
10. Takaisinperintä.....	7
11. Muu toimintaedellytysten tukeminen.....	8

1. Johdanto

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta myöntämällä järjestöavustuksia ja tarjoamalla maksuttomia tiloja.

Avustusten kokonaissummasta päättää vuosittain aluevaltuusto talousarvion päätöksenteon yhteydessä.

Avustuksen hakijan tulee avustusperiaatteiden lisäksi tutustua asiakirjaan Ohje Pohteen avustuksen hakijalle 2027.

2. Avustusten hakijat

Avustuksia voivat hakea Pohjois-Pohjanmaalla toimivat rekisteröidyt yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt (jatkossa hakijat), joiden tarkoituksena sääntöjensä mukaan on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen.

Toiminta-avustusta Pohteen digipalvelujen käytössä opastamiseen voivat hakea myös muut Pohjois-Pohjanmaalla toimivat yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt, kuin ne, joiden tarkoituksena on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen.

3. Avustuslajit

Avustuslajeja on kaksi:

- kumppanuusavustukset ja
- toiminta-avustukset.

3.1. Kumppanuusavustus

Kumppanuusavustusta voi hakea toimintaan,

- johon hakijalle on myönnetty vuodelle 2027 hankeavustusta tai kohdennettua yleisavustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta tai
- johon hakija hakee tai johon hakijalle on myönnetty vuodelle 2027 ESR-hankerahoitusta joltain ELY-keskukselta.

Valtakunnallisen järjestön kautta maksettava jäsenjärjestöavustus ("toimintatonni") ei voi toimia kumppanuusavustetun toiminnan rahoituksena.

Kumppanuusavustus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Muun rahoituksen osuuden tulee olla vähintään 50 % toiminnan kokonaisrahoituksesta.

Jos hakija hakee kumppanuusavustusta useaan eri toimintaan, joilla kullakin on oma ensisijainen rahoituksensa, jokaista avustusta tulee hakea omalla hakemuksellaan.

Jos ensisijaisen rahoittajan päätöstä ei vielä Pohteen päätöksentekovaiheessa ole tehty, päätös kumppanuusavustuksesta voidaan tehdä mahdollisena ja panna täytäntöön vasta sitten, kun hakija on toimittanut ensisijaisen rahoittajan myönteisen rahoituspäätöksen Pohteelle.

Kumppanuusavustuksella tuettava toiminta voi toteutua jonkin julkisen toimijan maksuttomissa tiloissa. Toimintaan voi hakea ja saada myös kunnan tai kuntien avustusta. Avustuksen hakijan tulee hakuvaiheessa ilmoittaa kaikki julkiset rahoitukset, joita kyseiseen toimintaan haetaan tai saadaan.

Jos avustuskohde täyttää periaatteet, Pohde neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen. Pohde voi neuvotella avustuksesta myös muiden toimintaa rahoittavien toimijoiden kanssa.

Kumppanuusavustusta voidaan yhteen avustuskohteeseen myöntää enintään 10 % kumppanuusavustuksiin varatusta määrärahasta. Kumppanuusavustusten myöntämisessä käytetään kokonaisharkintaa. Siihen vaikuttavat esimerkiksi toiminnan kokonaisrahoituksen tilanne, aikaisempina vuosina avustettujen toimintojen jatkuvuuden huomioiminen, samalle vuodelle myönnettyjen toiminta-avustusten kohdentuminen sekä toiminnan tarpeellisuus palvelujen kokonaisuuden näkökulmasta.

Kumppanuusavustuksen saajan edustajan tulee osallistua jonkin Pohteen toimialueen järjestöverkoston toimintaan.

3.2. Toiminta-avustus

Toiminta-avustusta ei voi hakea

- samaan toimintaan, johon voi hakea kumppanuusavustusta tai
- samaan toimintaan, johon hakija hakee tai saa jotain muuta julkista rahoitusta, esimerkiksi kunnan avustusta tai palkkatukea.

Toiminta-avustusta voi kuitenkin hakea samaan toimintaan, johon hakija hakee tai saa valtakunnallisen järjestön kautta maksettavaa jäsenjärjestöavustusta ("toimintatonni"). Toiminta-avustuksella tuettava toiminta voi myös toteutua jonkin julkisen toimijan maksuttomissa tiloissa.

Hakija voi täyttää vain yhden toiminta-avustushakemuksen. Jos avustuskohde täyttää periaatteet, Pohde voi tarpeen mukaan neuvotella toiminta-avustuksesta hakijan kanssa.

Toiminta-avustusten myöntämisessä käytetään kokonaisharkintaa. Siihen vaikuttavat esimerkiksi toiminnan alueellisuus (vs. paikallisuus), toiminnan säännöllisyys ja jatkuvuus (vs. kertaluonteisuus), toiminnan tavoitteellisuus sekä seuranta- ja arviointitoimenpiteiden suunnitelmallisuus, toiminnan tarpeellisuus palvelujen kokonaisuuden näkökulmasta, avustettavien toimintojen asiakas- ja potilasryhmien moninaisuus sekä avustettavien toimintojen alueellinen tasa-arvo ja saavutettavuus.

4. Avustettava toiminta

Pohteen järjestöavustusta voi hakea yleishyödylliseen toimintaan, joka edistää Pohjois-Pohjanmaan alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä tai turvallisuutta.

Toiminnan tulee olla Pohteen strategian mukaista (ks. [hyvinvointialuestrategia](#)), painopisteet:

- Ihmistä varten
- Hyvinvoivat osaajat
- Vaikuttavasti uutta.

Toiminnan tulee toteuttaa vähintään yhtä [Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman](#) tavoitetta, jotka hyvinvointisuunnitelman ollessa lausuntokierroksella ovat seuraavat (tarkista lopulliset tavoitteet linkistä):

- Terveellisemmät elintavat: ravitsemus, liikunta, uni ja suun terveys
- Vanhemmuudelle ja koulunkäynnille on tarjolla vaikuttavampaa tukea
- Lasten ja nuorten rokotuskattavuus paranee
- Yksinäisyys vähenee ja mielen hyvinvointi paranee
- Taloudelliset huolet vähenevät
- Päihteiden käyttö ja päihdehaitat vähenevät
- Lähisuhdeväkivalta vähenee
- Onnettomuudet, tapaturmat ja myrkytykset vähenevät
- Ikäihmisten kaatumiset vähenevät.

Toiminnan tulee ensisijaisesti kohdistua johonkin seuraavista kohderyhmistä:

- Elämänkriisin kokeneet
- Vakavasta sairaudesta toipuvat, pitkäaikaissairaat tai vammaiset
- Pitkäaikaistyöttömät
- Omaishoitajat tai perhehoitajat
- Haavoittuvassa asemassa olevat vasta maahan tulleet maahanmuuttajat
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujat
- Vähävaraiset tai velkaantuneet
- Tukea tarvitsevat lapsiperheet.

Edellä mainittuihin kohderyhmiin kohdistuvan toiminnan lisäksi Pohde voi avustaa erityistä tukea tarvitsevien ikäihmisten ammatillista kohtaamispaikkatoimintaa ja tukea.

Lisäksi voidaan avustaa Pohteen digipalvelujen käytössä opastamista, kun toiminta kohdistuu sellaiseen asukasryhmään, jolla on digipalvelujen käyttöönotossa erityisiä haasteita, ja toteutuu asukkaita fyysisesti lähellä, käytännön opastamisen tasolla ja asukkaiden omilla laitteilla.

Pohde voi avustaa myös muihin kohderyhmiin kohdistuvaa toimintaa, jos se on maantieteellisesti laajaa ja merkittävässä roolissa Pohteen palvelujen kokonaisuuden näkökulmasta.

Toiminnan tulee olla avointa kaikille kohderyhmän edustajille, ei pelkästään jäsenille.

Toiminnan tulee kokonaisuudessaan toteutua Pohjois-Pohjanmaan maakuntarajojen sisäpuolella (mukaan lukien retket ja matkat). Retkien, matkojen tai tapahtumien kuluihin avustusta voidaan myöntää enintään 500 € hakemusta kohden.

Toiminnan tulee tukea ja täydentää Pohteen sosiaalipalveluja, terveystalvaeluja tai pelastustalvaeluja ja toimia yhteistyössä niiden kanssa. Yhteistyö voi olla esimerkiksi

- toiminnasta viestimistä Pohteen työntekijöille,
- Pohteen palveluista kertomista toimintaan osallistuville,
- asukkaiden ohjaamista toiminnasta Pohteen palveluihin,
- Pohteen palvelujen edustajan satunnaista jalkautumista toimintaan,
- toiminnan suunnittelua, toteuttamista tai arviointia yhdessä,
- toiminnan toteuttamista Pohteen palvelujen sisällä tai
- Pohteen työntekijöiden kouluttamista.

5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta

Pohde ei myönnä avustusta eikä myönnettyä avustusta saa käyttää

- toimintaan, jonka järjestäminen on lain mukaan hyvinvointialueen vastuulla (sosiaalipalvelut, terveystalvaelut ja pelastustalvaelut, ks. [Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n nettisivut](#)),
- toimintaan, jonka järjestäminen on lain mukaan kunnan vastuulla (ks. [Kuntaliiton nettisivut](#)),
- normaaliin yhdistyksen ja säätiön toiminnan organisointiin kuuluvaan toimintaan, kuten hallinnon kokouksiin, varainhankintaan, merkkipäivän juhlallisuuksiin ja yleiseen viestintään (esimerkiksi viestintään *yhdistyksen olemassaolosta ja jäsenyydestä*; sen sijaan viestintään *avustettavasta toiminnasta* avustusta voidaan myöntää),
- uskonnolliseen tai poliittiseen toimintaan,
- hakijan taloudelliseen toimintaan tähtäävän palvelutoiminnan kehittämiseen,
- kohderyhmän suoraan taloudelliseen avustamiseen (esimerkiksi toimintaan *osallistuvien* matkakuluihin; sen sijaan toiminnan *järjestäjien* matkakuluihin avustusta voidaan myöntää),
- osallistujien majoitukseen ja siihen liittyviin ruokailuihin,
- koko toiminnan toteutuksen hankkimiseen ei-avustuskelpoiselta toimijalta,
- päihdyttäviin aineisiin tai nikotiinituotteisiin,
- kiinteistön huolto- ja korjauskustannuksiin tai
- laitehankintoihin.

6. Avustusmäärät

Pohde myöntää avustuksia talousarviomäärärahojensa puitteissa. Hallintosäännössä on säädetty päätöksenteosta järjestöavustusperiaatteisiin ja menettelytapoihin, avustusten jakamiseen ja takaisinperintään liittyen.

Pohde varaa molemmille avustustlajeille oman määrärahasa. Määrärahoja voidaan myös siirtää avustustilajien välillä.

7. Avustuksen haku

Pohteen järjestöavustuksia haetaan määriteltynä hakuaikoina sähköisen asiointin kautta. Muuta kautta saapuneita hakemuksia ei käsitellä.

Pohde voi myöntää avustusta

- vain siihen toimintaan, johon sitä on haettu,
- enintään sen verran, kuin sitä on haettu ja
- enintään sen verran, kuin hakijalle jää toiminnasta hyväksyttäviä kuluja muiden kyseiseen toimintaan kohdistuvien hyväksyttävien tulojen jälkeen.

Toiminnan rahoitussuunnitelman tulee olla hyväksyttävä. Avustushakemuksen lähettämällä hakija antaa Pohteelle luvan tarvittaessa tarkastaa kirjanpidon ja hallinnon.

Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti. Yhteisvastuullisessa toiminnassa hakijoiden on mahdollista sopia

- päävastuullisesta hakijasta, jolle avustus maksetaan ja joka vastaa avustuksen käytön raportoinnista tai
- avustuksen ja raportointivastuun jakautumisesta toiminnan toteuttamiseen osallistuvien hakijoiden kesken.

Jos hakijat hakevat avustusta yhdessä ja toteuttavat toimintaa yhteisvastuullisesti, niiltä edellytetään keskinäistä yhteistyösopimusta. Pohde tarjoaa hakijoiden käyttöön sopimus pohjan, jota voi hyödyntää.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei aiemmin myönnettyjen avustusten raportoinnin tai valvonnan yhteydessä ole ilmennyt selkeitä epäkohtia yhdistyksen hallinnon ja taloudenpidon osalta. Avustus voidaan jättää myöntämättä myös silloin, jos avustuksen saaja on velkainen tai toiminnan jatkuvuus on muuten uhattuna.

Avustuspäätöksen tekee hallintosäännössä määriteltä toimielin.

8. Avustuksen käyttö

Avustus eroaa hankinnasta siten, että avustaminen on täysin vastikkeetonta. Avustamista koskevassa päätöksessä tai sopimuksessa ei velvoiteta avustuksen saajaa suorittamaan vastapalveluita.

Jos avustusta myönnetään huomattavasti vähemmän, kuin sitä on haettu, avustuksen saaja sopeuttaa toimintasuunnitelman ja talousarvion tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla. Tarkennettua toimintasuunnitelmaa ja talousarviota ei tarvitse toimittaa Pohteelle.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi-palvelussa tai Palvelutietovarannossa.

9. Raportointi ja valvonta

Avustuksen saaja raportoi avustuksen käytöstä vuosittain Pohteen antamien ohjeiden mukaisesti ja järjestää kirjanpitoa siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata. Myös kevennetty tilinpito on mahdollinen, jos Pohteen avustaman toiminnan tiedot voidaan siinä eritellä.

Pohde suosittelee toiminta-avustuksen saajaa perustamaan avustetulle toiminnalle kirjanpitoon oman kustannuspaikan. Pohde suosittelee kumppanuusavustuksen saajaa kirjaamaan kaikki kyseiseen toimintaan liittyvät julkiset rahoitukset, muut tulot ja kulut samalle kustannuspaikalle.

Pohde voi tarpeen mukaan kohdistaa avustuskohteeseen raportointia tarkempaa valvontaa. Avustuksen saajan tulee toimittaa Pohteelle sen valvontaa varten pyytämät dokumentit annetussa määräajassa.

10. Takaisinperintä

Myönnetty avustus tai sen osa on palautettava avustuksen myöntäjälle, jos

- avustusta käytetään muuhun kuin siihen käyttötarkoitukseen, johon avustus on myönnetty,
- avustuksen saaja ei ole noudattanut avustuspäätöksessä tai avustusperiaatteissa esitettyjä ehtoja, ja menettelyllä on katsottava olevan vähäistä suurempi merkitys,
- avustuksen saaja on avustusta hakiessaan antanut virheellistä, harhaanjohtavaa tai puutteellista tietoa,
- avustuksen saaja ei toimita annettuun määräaikaan mennessä avustuksen käyttöön ja avustuksella toteutettuun toimintaan liittyviä tietoja, joita on pyydetty avustuksen käytön raportointia tai valvontaa varten,
- avustuksen saaja ei myötävaikuta kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen toimittamiseen tai
- avustuksen saaja ei ole noudattanut toiminnassaan voimassa olevia lakeja ja asetuksia.

Raportointivelvoitteen laiminlyönteelle avustuksen saajalle voidaan asettaa kahden viikon (14vrk) määräaika asiantilan korjaamiseksi. Jos avustuksen saaja ei korjaa tilannetta määräaikaan mennessä, Pohde ryhtyy toimenpiteisiin maksetun avustuksen takaisinperimiseksi.

Myönnetty avustus tai sen osa on palautettava avustuksen myöntäjälle myös, jos avustusta ei ole kokonaisuudessaan käytetty avustuspäätöksen mukaiseen käyttötarkoitukseen sinä vuonna, jolle se on myönnetty. Käyttämättömän avustuksen jäädessä alle 500 euron avustusta ei kuitenkaan peritä takaisin. Kumppanuusavustuksessa avustuksen saajan päärahoitus voi olla STEA-avustusta tai ESR-hankerahoitusta. Jos avustuksen saaja voi käyttää tällaista päärahoitusta avustuksen käyttövuonna ja sitä seuraavana vuonna, Pohteen

kumppanuusavustus katsotaan kokonaisuudessaan käytetyksi, jos toiminnalla on vähintään kumppanuusavustuksen verran kuluja sinä vuonna, jolle avustus on myönnetty.

Jos jokin takaisinperinnän ehdoista täyttyy, Pohde varaa asianosaiselle tilaisuuden tulla kuulluksi ennen takaisinperinnästä päättämistä. Kuulemisaika on kaksi viikkoa (14vrk). Kuulemisaikaa voidaan asianosaisen pyynnöstä pidentää enintään viikolla (7vrk). Lausuman antamatta jättäminen ei estä Pohteen päätöksentekoa asiassa.

Takaisinperintäpäätöksen tekee hallintosäännössä määritelty toimielin.

11. Muu toimintaedellytysten tukeminen

Pohde tarjoaa hallinnassaan olevia toimitiloja mahdollisuuksien mukaan yhdistysten ja säätiöiden yleishyödyllisen toiminnan käyttöön maksutta tilojen käyttöohjeiden mukaisesti.

Pohde seuraa ja raportoi yleishyödyllisen toiminnan käytössä olevien tilojen kustannuksia osana toimintaedellytysten tukemisen kokonaisuutta.

Liitteet

Ohje Pohteen avustuksen hakijalle 2027